

FERENC PÁPA ÜZENETE 2022 NAGYBÖJTJÉRE

*„Ne fáradjunk bele tenni a jót,
mert ha kitartunk, annak idején aratni is fogunk.
Amíg tehát időnk van, tegyünk jót mindenkivel!”
(Gal 6,9–10a)*

Kedves Testvéreim!

A nagyböjt a személyes és közösségi megújulás kedvező időszak, mely elvezet bennünket a meghalt és feltámadt Jézus Krisztus húsvéti misztériumához. Idei nagyböjti utunkon jól tesszük, ha felidézzük Szent Pálnak a galatákhoz intézett buzdítását: „Ne fáradjunk bele tenni a jót, mert ha kitartunk, annak idején aratni is fogunk. Amíg tehát időnk (*kairosz*) van, tegyünk jót mindenkivel” (Gal 6,9–10a).

1. VETÉS ÉS ARATÁS

Ebben a szövegben az apostol a vetés és az aratás képét idézi fel, amely Jézus számára annyira kedves (vö. Mt 13). Szent Pál a *kairosz*ról beszél: a jótettek vetésének alkalmas idejéről, a jövőbeli aratás reményében. Számunkra mi jelenti ezt az alkalmas időt? A nagyböjt minden bizonnyal egy ilyen alkalmas idő, de ilyen egész földi létezésünk is, amelynek a nagyböjt bizonyos értelemben jelképe.¹ Életünkben gyakran felülkerekedik a kapzsiság, a gög, a birtoklásnak, a felhalmozásnak, a fogyasztásnak a vágya, ahogyan azt az evangéliumi példázatban szereplő bolond ember története mutatja, aki azt hitte, hogy élete biztonságban van, mert csüreiben gazdag termést halmozott fel (vö. Lk 12,16–21). A nagyböjt megtérésre, gondolkodásmódunk megváltoztatására hív bennünket, hogy az élet igazságát és szépségét ne annyira a birtoklásban, mint inkább az adakozásban, ne annyira a felhalmozásban, mint inkább a jóság vetésében és a javak megosztásában találjuk meg.

¹ Vö. SZENT ÁGOSTON: *Serm.* 243, 9,8; 270, 3; *En. in Ps.* 110, 1.

Az első magvető maga Isten, aki nagy bőkezűséggel „továbbra is elveti a jó magokat az emberiségben” (*Fratelli tutti*, 54). A nagybőjt folyamán Isten ajándékára azáltal kell felelnünk, hogy befogadjuk az ő szavát, mely „eleven és hatékony” (Zsid 4,12). Isten igéjének buzgó hallgatása készséges engedelmességet alakít ki a cselekvésre (vö. Jak 1,21), mely életünket gyümölcsözővé teszi. Már ez is nagy öröm forrása számunkra, de ennél is nagyobb öröm a meghívás, hogy „Isten munkatársává váljunk” (vö. 1Kor 3,9) azzal, hogy jól használjuk ki az időt (vö. Ef 5,16), hogy jót cselekedve mi is magot vessünk. Ezt a meghívást a „jó vetésére” nem tehernek, hanem kegyelemnek kell tekintenünk, amellyel a Teremtő azt kéri, hogy aktívan egyesüljünk az ő termékeny nagylelkűségével.

De mi a helyzet az aratással? Nem azért vetünk-e magot, hogy arassunk? Dehogyan! Szent Pál rámutat a vetés és az aratás szoros kapcsolatára, amikor azt mondja: „Aki szűken vet, szűken is arat; s aki bőven vet, bőven arat” (2Kor 9,6). De milyen aratásról van szó? Az általunk elvetett jóság első gyümölcsei önmagunkban és mindennapi életünkben jelennek meg, még ha a legkisebb jócselekedetéről van is szó. Isten a szeretet egyetlen cselekedetéről – legyen az bármilyen kicsi – és egyetlen „nagylelkű erőfeszítésről” sem feledkezik meg (vö. *Evangelii gaudium*, 279). Ahogyan a fát a gyümölcseről ismerjük fel (vö. Mt 7,16.20), úgy a jócselekedetekkel teli élet is fényt sugároz (vö. Mt 5,14–16), és Krisztus illatát árasztja a világban (vö. 2Kor 2,15). Isten büntől mentes szolgálata a megszentelődés gyümölcseit hozza mindenki üdvösségére (vö. Róm 6,22).

Valójában csak keveset látunk meg annak gyümölcséből, amit vetünk, hiszen az evangélium szavai szerint „az egyik vet, a másik arat” (Jn 4,37). Amikor mások javára vetünk, akkor Isten nagylelkűségében osztozunk: „Nagy nemesség az a képesség, hogy az elültetett jó titokzatos erejébe vetett reménnyel olyan folyamatokat indíthatunk el, amelynek gyümölcseit mások fogják leszüretelni” (*Fratelli tutti*, 196). Ha mások javára vetünk, az megszabadít az önérdék szűkös logikájától, cselekedeteinknek az ingyenesség tágasságát adja, és Isten jótékony tervének csodálatos horizontjába illeszt bennünket.

Isten igéje kitágítja látókörünket és felemeli tekintetünket: azt hirdeti, hogy az igazi aratás az eszkatologikus aratás, az utolsó napnak, a napnyugta nélküli napnak az aratása. Életünk és cselekedeteink érett gyümölcse „az örök életre szóló gyümölcs” (Jn 4,36), amely „mennyei kincsünk lesz” (Lk 12,33; 18,22). Maga Jézus használja a földben elhaló és termést hozó mag képét, hogy kifejezze halálának és feltámadásának misztériumát (vö. Jn 12,24); Szent Pál is ugyanezt a képet használja, amikor testünk feltámadásáról beszél: „Romlásra vetik el – romlatlannak támad föl. Dicsőtelenül vetik el – dicsőségben támad föl. Erőtlenségben vetik el – erőben támad föl. Érzéki testet vetnek el – szellemi test támad föl” (1Kor 15,42–44). Ez a remény az a nagy világosság, amelyet a feltámadt Krisztus hoz a világnak, mert „ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél szálanomra méltóbbak vagyunk. De Krisztus feltámadt a halálból, elsőként a halottak közül” (1Kor 15,19–20), hogy azok, akik szeretetben szorososan egyesültek vele „az ő halálának hasonlatosságára” (Róm 6,5), az ő feltámadásával is egyesüljenek az örök életre (vö. Jn 5,29): „Akkor az igazak ragyogni fognak, mint a nap Atyjuk országában” (Mt 13,43).

2. „NE FÁRADJUNK BELE TENNI A JÓT”

Krisztus feltámadása az örök élet „nagy reménységével” tölti be a földi reményeket, már most elvetve az üdvösség magvát (vö. XVI. Benedek: *Spe salvi* 3; 7). Az összetört álmok szülte keserű csalódás, az előttünk álló kihívások miatt érzett aggodalom és az eszközeink szegénysége okozta csüggedés arra készíthet bennünket, hogy individualista önzésünkbe zárkózzunk és a más emberek szenvedésével szembeni közömbösségbe meneküljünk. Valójában a leghatékonyabb erőforrások is korlátozottak: „Még a fiatalok is elfáradhatnak, ellankadhatnak, az ifjak is összeeshetnek erőtlennül” (Iz 40,30). Isten azonban „erőt ad a fáradtaknak, és gyámolítja a kimerültet. [...] Akik az Úrban bíznak, új erőre kapnak, szárnyra kelnek, mint a sasok. Futnak, de nem fáradnak ki, járnak-kelnek, de nem lankadnak el” (Iz 40,29.31). A nagyböjti időszak arra hív bennünket, hogy hitünket és reményünket az Úrba vessük (vö. 1Pt 1,21), hiszen csak a feltámadt Krisztusra szegezett tekintettel (vö. Zsid 12,2) tudunk megfelelni az apostol felhívásának: „Ne fáradjunk bele tenni a jót...” (Gal 6,9).

Ne fáradjunk bele, hogy imádkozzunk. Jézus azt tanította nekünk, hogy „szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni” (Lk 18,1). Szükségünk van az imára, mert szükségünk van Istenre. Veszélyes illúzió azt gondolni, hogy nincs szükségünk semmi másra, csak saját magunkra. Ha a világjárvány megerősítette személyes és társadalmi törekenységünk tudatát, akkor ez a nagyböjt segítse megtapasztalnunk az Istenbe vetett hit vigaszát, aki nélkül nem maradunk meg (vö. Iz 7,9). Senki sem menekülhet meg önmagában, hiszen mindannyian egy hajóban evezünk a történelem viharai közepette;² és különösen senki sem menekül meg Isten nélkül, hiszen csak Jézus Krisztus húsvéti misztériuma győzedelmeskedik a halál sötét vízei felett. A hit nem kímél meg bennünket az élet terheitől és megpróbáltatásaitól, de lehetővé teszi, hogy Krisztusban Istennel egyesülve szembenézzünk velük, azzal a nagy reménységgel, amely nem csal meg, és amelynek záloga a szeretet, amelyet Isten a Szentlélek által a szívünkbe árasztott (vö. Róm 5,1–5).

Ne fáradjunk bele, hogy a gonoszt számúzzuk életünkéből. A testi böjt, melyre a nagyböjt hív bennünket, erősítse meg lelkünket a bűn elleni harcban. *Ne fáradjunk bele, hogy bocsánatot kérjünk a bűnbocsánat és kiengesztelődés szentségében,* tudva, hogy Isten soha nem fárad bele a megbocsátásba.³ *Ne fáradjunk bele, hogy küzdjünk a bűnös kívánság ellen,* az önzésre és mindenféle rosszra indító gyarlóság ellen, mely a történelem folyamán sokféle módot talált arra, hogy bűnbe taszítsa az embert (vö. *Fratelli tutti*, 166). Az egyik ilyen mód a *digitális médiától* való függőség, mely elszegényíti az emberi kapcsolatokat. A nagyböjt alkalmas időszak arra, hogy kikerüljük ezeket a buktatókat, és helyette az emberi kommunikáció integráltabb formáját gyakoroljuk (vö. uo. 43), mely „szemtől szembeni, valós találkozásból” (uo. 50) születik.

Ne fáradjunk bele, hogy felebarátainkkal szeretetben jót tegyünk. Az idei nagyböjtben örömmel adakozva gyakoroljuk azzal az alamizsnálkodást (vö. 2Kor 9,7). Isten, aki „magot ad a magvetőnek és kenyeret táplálékul” (2Kor 9,10), nemcsak azért gondoskodik mindannyiunkról, hogy legyen mit ennünk, hanem azért is, hogy nagylelkűek lehessünk és másokkal jót tegyünk. Ha igaz az, hogy egész életünk

² Vö. *Ferenc pápa rendkívüli imája a járvány idején* (2020. március 27).

³ Vö. *Úrangyala*, 2013. március 17.

arra van rendelve, hogy a jóság magvait elvessük, akkor ezt a böjti időszakot használjuk ki különösen arra, hogy gondoskodunk a hozzánk közel állókról és odalépünk azokhoz a testvéreinkhez, akik sebesülten fekszenek az élet útjának szélén (vö. Lk 10,25–37). A nagyböjt kedvező időszak arra, hogy felkeressük – és ne elkerüljük – a rászorulókat; hogy megszólítsuk – és ne levegőnek nézzük – azokat, akiknek értő meghallgatásra és jó szóra van szükségük; hogy meglátogassuk – és ne magukra hagyjuk – azokat, akik magányosak. Váltsuk tettekre a meghívást, hogy tegyünk jót *mindenkivel*, szánjunk időt a szegények és rászoruló, az elhagyatottak és elutasítottak, a diszkriminációval sújtottak és a hátrányos helyzetűek szeretetére (vö. *Fratelli tutti*, 193).

3. „HA KITARTUNK, ANNAK IDEJÉN ARATNI IS FOGUNK”

A nagyböjt minden évben emlékeztet bennünket, hogy „a jó – csakúgy, mint a szeretet, az igazságosság és a szolidaritás – nem érhető el egyszer s mindenkorra: naponta meg kell dolgozni érte” (uo. 11). Kérjük tehát Istentől a földműves türelmes állhatatosságát (vö. Jak 5,7), hogy ne fáradjunk bele jót tenni, egyszerre csak egy lépést. Aki elesik, nyújtsa kezét az Atya felé, aki mindig felemel bennünket. Aki eltévelyedik, akit a gonosz csábításai megtévesztettek, ne késlekedjen visszatérni ahhoz, aki „bőségesen megbocsát” (Iz 55,7). A megtérésnek ezen idején, Isten kegyelmében és az Egyház közösségében támaszt találva, ne fáradjunk bele a jó vetésébe. A böjt előkészíti a talajt, az ima öntözi, a szeretet megtermékenyíti. Miénk a hit bizonyossága, hogy „ha kitartunk, annak idején aratni is fogunk”, és hogy a kitartás ajándékának segítségével elnyerjük a megígért jókat (vö. Zsid 10,36) a magunk és mások üdvösségére (vö. 1Tim 4,16). Ha gyakoroljuk a testvéri szeretetet mindenki iránt, akkor egyesülünk Krisztussal, aki életét adta értünk (vö. 2Kor 5,14–15), és megízleljük a mennyek országának örömét, amikor Isten „lesz minden mindenben” (1Kor 15,28).

Szűz Mária, akinek a méhéből a Megváltó világra jött, és aki emlékezetébe véste az összes róla hallott szavakat, „szívében elgondolkodva rajtuk” (Lk 2,19), nyerje el számunkra a türelem ajándékát. Anyai jelenléte kíséreljen bennünket, hogy a megtérésnek ez az időszaka az örök üdvösség gyümölcseit teremje számunkra.

Kelt Rómában, a Lateráni Szent Jánosnál, 2021. november 11-én, Szent Márton püspök emléknapiján.

Ferenc